

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2011. szeptember 22.*

A C-148/09. P. sz. ügyben,

a **Belga Királyság** (képviselik: C. Pochet és T. Materne, meghatalmazotti minőségben, segítőjük: J. Meyers advocaat)

fellebbezőnek

a Bíróság alapokmányának 56. cikke alapján 2009. április 24-én benyújtott fellebbezése tárgyában,

a többi fél az eljárásban:

a **Deutsche Post AG** (székhelye: Bonn [Németország], képviselik: T. Lübbig és J. Sedemund Rechtsanwälte),

* Az eljárás nyelve: német.

a **DHL International** (székhelye: Diegem [Belgium], képviselik: T. Lübbig és J. Sedemund Rechtsanwälte)

felperesek az elsőfokú eljárásban,

az **Európai Bizottság** (képviselek: B. Martenczuk és D. Grespan, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

alperes az elsőfokú eljárásban,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: A. Tizzano tanácselnök, J.-J. Kasel, A. Borg Barthet, E. Levits (előadó) és M. Safjan bírák,

főtanácsnok: N. Jääskinen,
hivatalvezető: Fülöp B. tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2010. szeptember 7-i tárgyalásra,

a főtanácsnok indítványának a 2010. december 2-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Jelen fellebbezésével a Belga Királyság, amelyet az Európai Bizottság támogat, az Európai Közösségek Elsőfokú Bírósága T-388/03. sz., Deutsche Post és DHL International kontra Bizottság ügyben 2009. február 10-én hozott ítéletének (EBHT 2003., II-199. o.; a továbbiakban: megtámadott ítélet) hatályon kívül helyezését kéri, amellyel az Elsőfokú Bíróság megsemmisítette a Bizottság 2003. július 23-i azon határozatát, miszerint az EK 88. cikk (3) bekezdésében előírt előzetes vizsgálati eljárást követően nem emel kifogást a belga hatóságok által a La Poste SA, a belga postai szolgáltatásokat nyújtó állami vállalat javára hozott számos intézkedéssel szemben (C(2003) 2508 végleges határozat, a továbbiakban: vitatott határozat).

Jogi háttér

- 2 Az EK-Szerződés [88.] cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 1999. március 22-i 659/1999/EK tanácsi rendelet (HL L 83., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 339. o.) (2) preambulumbekkezdéséből következően e rendelet célja, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlatával összhangban szabályozza és megszilárdítsa az EK 88. cikk alkalmazására vonatkozóan kialakult állandó bizottsági gyakorlatot.

3 A 659/1999 rendelet 1. cikke így rendelkezik:

„E rendelet alkalmazásában:

[...]

h) az »érintett fél« [helyesen: érintett fél]: olyan tagállam vagy személy, vállalkozás vagy vállalkozások társulása, amelyek, illetve akinek érdekeit a támogatás nyújtása érintheti, különösen a támogatás kedvezményezettje, a versenytárs vállalkozások és a szakmai szövetségek.”

4 Ugyanezen rendeletnek „A bejelentés előzetes vizsgálata és a Bizottság határozatai” című 4. cikkének (2)–(4) bekezdése így rendelkezik:

„(2) Amennyiben az előzetes vizsgálatot követően a Bizottság úgy találja, hogy a bejelentett intézkedés nem valósít meg támogatást, megállapítását határozatban rögzíti.

(3) Amennyiben az előzetes vizsgálatot követően a Bizottság úgy találja, hogy nem merült fel kétség a bejelentett intézkedés közös piaccal való összeegyeztethetőségét illetően, és amennyiben az [az EK 87. cikk] (1) bekezdésének hatálya alá tartozik, a Bizottság úgy határoz, hogy az intézkedés összeegyeztethető a közös piaccal (a továbbiakban: »kifogást nem tartalmazó határozat«) [helyesen: kifogást nem emelő határozat]. A határozat megjelöli, hogy a Szerződésben szereplő melyik kivétel került alkalmazásra.

(4) Amennyiben az előzetes vizsgálatot követően a Bizottság úgy találja, hogy kétség merült fel a bejelentett intézkedés közös piaccal való összeegyeztethetőségét illetően, [az EK 88. cikk] (2) bekezdése szerinti eljárás kezdeményezéséről dönt (továbbiakban: »hivatalos vizsgálati eljárást kezdeményező határozat«).”

- 5 A 659/1999 rendelet 6. cikkének (1) bekezdése szerint:

„A hivatalos vizsgálati eljárást kezdeményező határozat összefoglalja a vonatkozó ténybeli és jogi kérdéseket, tartalmazza a Bizottság előzetes értékelését a javasolt intézkedés támogatási jellegére vonatkozóan, és meghatározza a közös piaccal való összeegyeztethetőséggel kapcsolatban felmerült kétségeket. A határozat felszólítja az érintett tagállamot és az egyéb érdekelt feleket, hogy nyújtsák be észrevételeiket egy meghatározott, általában egy hónapot meg nem haladó határidőn belül. Kellően indokolt esetben a Bizottság meghosszabbíthatja az előírt határidőt.”

A jogvita előzményei

- 6 A La Poste SA (a továbbiakban: La Poste) 1992-ben közjogi részvénytársasággá alakult, de továbbra is ő a belga egyetemes postai szolgáltató, és teljesítenie kell sajátos kötelezettségeit az általános gazdasági érdekű szolgáltatások (a továbbiakban: ÁG-ÉSZ) keretében. Az ÁGÉSZ nettó többletköltsége ellentételezésének szabályait a belga állammal kötött üzemeltetési szerződés határozza meg.
- 7 Az expressz csomagszállítási szolgáltatás a La Poste forgalmának 4%-át teszi ki, ami ezen ágazatban 18%-os piaci részesedésnek felel meg. A Deutsche Post AG (a továbbiakban: Deutsche Post) és annak belga leányvállalata, a DHL International e piacon 35–45%-os részesedéssel rendelkezik.

- 8 2002. december 3-án kelt levelükben a belga hatóságok bejelentették a Bizottságnak a La Poste 297,5 millió euró összegű tőkeemelési tervét.
- 9 A kérelmezők 2003. július 22-én felvilágosítást kértek a Bizottságtól a bejelentett intézkedés vizsgálati eljárásának állásáról, az abban való esetleges részvételük érdekében.
- 10 A Bizottság – mivel úgy ítélte meg, hogy a bejelentett tőkeemelés nem képez állami támogatást – 2003. július 23-án, az EK 88. cikk (3) bekezdése szerinti előzetes vizsgálati eljárást követően meghozta a vitatott határozatot.

A Bizottság előtti eljárás és a vitatott határozat

- 11 A Bizottság a belga hatóságokkal folytatott három megbeszélést, valamint több levélváltást követően megállapította, hogy az e hatóságok által bejelentett tőke-hozzájárulás összeegyeztethető volt a közös piaccal.
- 12 Ehhez a Bizottság előzetesen hat olyan, be nem jelentett intézkedést vizsgált meg, amelyekben a La Poste önálló állami vállalatá alakulása előtt részesült, mivel úgy ítélte meg, hogy a bejelentett tőkeemelés jogszerűségét e hat intézkedés határozza meg.
- 13 Az első intézkedés a társasági adó megfizetése alóli mentesítésben nyilvánult meg. Mivel a La Poste 1992-től 2002-ig összesen nettó 238,4 millió euró veszteséget halmozott fel, a Bizottság úgy ítélte meg, hogy az ilyen mentesítés nem járt állami források átruházásával.

- 14 A második intézkedés abban nyilvánult meg, hogy a belga állam a La Poste által képzett nyugdíjcélú tartalék 100 millió euró összegben történő visszavonásáért nyújtott ellenszolgáltatásként a közszolgáltatásokhoz szükséges ingatlanokat engedett át a La Poste részére. A Bizottság úgy ítélte meg, hogy ez az intézkedés nem juttatott semmilyen előnyt a La Poste javára.
- 15 A harmadik intézkedés abban nyilvánult meg, hogy az állam egyes leszerződött kölcsönökre garanciát vállalt. A Bizottság megállapította, hogy – mivel a La Poste soha nem vette igénybe e garanciát – megítélése szerint nem volt szó állami támogatásról.
- 16 A negyedik intézkedés a közszolgáltatással érintett ingatlanokra vonatkozó ingatlanadó alóli mentesítésben nyilvánult meg. A Bizottság megállapította, hogy az ilyen intézkedés állami támogatásnak minősülhet.
- 17 Az ötödik intézkedés az 1992-től 1997-ig terjedő időszakban az általános érdekű pénzügyi szolgáltatások túlkompenzációjában nyilvánult meg. A Bizottság megállapította, hogy az ilyen intézkedés állami támogatásnak minősülhet.
- 18 A hatodik intézkedés 1997 márciusában és decemberében végrehajtott, összesen 62 millió euró összegű, az ÁGÉSZ elégtelen ellentételezését kiegyenlíteni hivatott két tőkeemelésben nyilvánult meg. A Bizottság megállapította, hogy az ilyen intézkedés állami támogatásnak minősülhet.
- 19 A Bizottság a be nem jelentett negyedik, ötödik és hatodik intézkedéssel, valamint a bejelentett intézkedéssel kapcsolatban megállapította, hogy még ha fel is tételezzük, hogy ezek az intézkedések támogatási elemeket tartalmaznak, azok az EK 86. cikk (2) bekezdése alapján összeegyeztethetők a közös piaccal, mivel nem minősülnek az ÁGÉSZ nettó többletköltségei túlkompenzációjának.

- 20 A Bizottság végül megjegyezte, hogy a 297,5 millió euró mértékű tőkeemelésben megnyilvánuló bejelentett intézkedés az ÁGÉSZ-tevékenységek nettó többletköltségei történeti alulkompenzációjánál alacsonyabb összeget képezett, vagyis nem minősült az EK 87. cikk (1) bekezdése értelmében vett állami támogatásnak.

Az Elsőfokú Bíróság előtti eljárás és a megtámadott ítélet

- 21 A felperesek a vitatott határozat megsemmisítése iránti keresetet terjesztettek elő, annak alátámasztása érdekében pedig hét jogalapra hivatkoztak. A Bizottság a felperesek keresethatósági jogának és az eljáráshoz fűződő érdekének hiányára alapított elfogadhatatlansági kifogást emelt.
- 22 Az Elsőfokú Bíróság 2004. december 15-i végzésével úgy döntött, hogy az elfogadhatatlansági kifogást az érdemi határozatban bírálja el.
- 23 Az elfogadhatósággal kapcsolatban az Elsőfokú Bíróság egymás után vizsgálta meg a felperesek keresethatósági jogát és az eljáráshoz fűződő érdekét.
- 24 Először is megjegyezte, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az EK 88. cikk (2) bekezdésében biztosított eljárási garanciák kedvezményezettjei e garanciák tiszteletben tartását csak akkor tudják érvényesíteni, ha lehetőségük van arra, hogy az ugyanezen cikk (3) bekezdése alapján hozott, a támogatást a közös piaccal hivatalos vizsgálati eljárás megindítása nélkül összeegyeztethetőnek nyilvánító bizottsági határozatot az uniós bíróság előtt megtámadják.

- 25 Az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 43. pontjában hangsúlyozta, hogy e garanciák kedvezményezettjei az EK 88. cikk (2) bekezdése szerinti érintett felek, vagyis többek között a vitatott támogatások kedvezményezettjeinek versenytárs vállalkozásai.
- 26 Emlékeztetve arra, hogy ebben az összefüggésben a keresetőségi jog csak akkor ismerhető el, ha az érintett felek keresete az őket megillető eljárási garanciák védelmére irányul, nem pedig akkor, ha az EK 88. cikk (3) bekezdése alapján hozott határozat megalapozottságát vonják kétségbe, az Elsőfokú Bíróság lefolytatta a felperesek által felhozott kereseti jogalapok elemzését, és megállapította, hogy e jogalapok két csoportba sorolhatók.
- 27 A vitatott határozat megalapozottságát kétségbe vonó jogalapokkal kapcsolatban az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 49. pontjában úgy ítélte meg, hogy a felperesek továbbra sem bizonyították, hogy a vitatott határozat tárgyát képező támogatás lényeges mértékben érintette volna a piaci versenyhelyzetüket. Ezért megállapította, hogy a felperesek a vitatott határozat megalapozottságának kétségbe vonása kapcsán nem rendelkeztek keresetőségi joggal.
- 28 A felpereseket megillető eljárási garanciák védelmére irányuló jogalapokkal kapcsolatban az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 52. pontjában úgy ítélte meg, hogy a felperesek a La Poste közvetlen versenytársaiként az EK 88. cikk (2) bekezdése értelmében vett érintett félnek minősülnek. Ezzel összefüggésben az Elsőfokú Bíróság egyrészt a megtámadott ítélet 55. pontjában a második jogalapot úgy azonosította, mint amely kifejezetten vitatja a felperesek eljárási jogainak megsértését. Másrészt az ítélet 56. pontjában úgy ítélte meg, hogy a harmadik, negyedik, ötödik és hetedik jogalap a második jogalapot alátámasztó érvekkel szolgál. Ezért megállapította a felperesek keresetőségi jogát, valamint a második jogalap és az annak alátámasztása érdekében előadott érvek elfogadhatóságát.

- 29 Másodszor, az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 62. pontjában megállapította, hogy a felperesek az EK 88. cikk (2) bekezdése szerinti érintetti minőségükben érdeklükben áll a vitatott határozat megsemmisítését elérni, mivel az ilyen megsemmisítés arra kötelezné a Bizottságot, hogy megindítsa a hivatalos vizsgálati eljárást.
- 30 Ezért az Elsőfokú Bíróság elutasította a Bizottság által előterjesztett elfogadhatatlansági kifogást.
- 31 Az ügy érdemét illetően, miután emlékeztetett arra, hogy az olyan komoly nehézségek fogalma, amelyek fennállása esetén a Bizottságnak a támogatási intézkedés vizsgálata során meg kell indítania a hivatalos eljárást, objektív természetű, az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 96–107. pontjában azonosította a támogatási intézkedés vizsgálata során ilyen komoly nehézségek fennállására utaló tényköörülményeket, vagyis az előzetes vizsgálat időtartamát és körülményeit, a vizsgálat elégtelen és hiányos jellegét, valamint a vitatott határozat tartalmát.
- 32 Először is az Elsőfokú Bíróság mindenekelőtt megállapította, hogy a bejelentett támogatás bejelentése és a vitatott határozat meghozatala között hét év, vagyis annyi idő telt el, amely jóval meghaladja az előzetes vizsgálat lefolytatására vonatkozóan a 659/1999 rendelet 4. cikkének (5) bekezdésében meghatározott két hónapos határidőt.
- 33 Ezt követően az eljárás a belga hatóságok és a Bizottság közötti három megbeszéléssel, valamint több információkéréssel folytatódott, amelyek során a Bizottság nem mulasztotta el hangsúlyozni az ügyirat bonyolultságát és az általa lefolytatandó vizsgálat jelentős kiterjedését, tudatában annak, hogy a bejelentett intézkedés közös piaccal való összeegyeztethetőségét azon hat intézkedés összeegyeztethetőségétől tette függővé, amelyeket nem jelentettek be neki.

- 34 Az Elsőfokú Bíróság végül a megtámadott ítélet 103. pontjában hangsúlyozta, hogy a Bizottság bizonytalan volt a tekintetben, hogy a vitatott határozat elfogadásának jogi alapjaként az EK 87. cikk, vagy pedig az EK 86. cikk (2) bekezdésén alapuló megközelítést válassza.
- 35 Az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 106. pontjában arra a következtetésre jutott, hogy a Bizottság eljárása jelentősen meghaladta azt, amit az EK 88. cikk (3) bekezdésének rendelkezései keretében lefolytatott első vizsgálat általában magában foglal.
- 36 Másodszor, az Elsőfokú Bíróság megvizsgálta, hogy a vitatott határozat tartalmával kapcsolatos tények arra utaló ténykörülmenyeknek is minősülnek-e, hogy a Bizottság komoly nehézségekkel szembesült a szóban forgó intézkedések vizsgálata során.
- 37 Ezzel összefüggésben az Elsőfokú Bíróság egyrészt megállapította, hogy a La Poste javára hozott második intézkedésnek, azaz a nyugdíjcélú tartalék visszavonásának Bizottság általi vizsgálata elégtelen volt, amennyiben a Bizottságnak nem álltak rendelkezésére azok a tények, amelyek lehetővé tették volna számára, hogy az ingatlanok belga állam általi ingyenes rendelkezésre bocsátásával nyújtott előnyt értékelje.
- 38 Másrészt, miután emlékeztetett arra, hogy a C-280/00. sz., Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg ügyben 2003. július 24-én hozott, a vitatott határozat elfogadását követően kihirdetett ítélet (EBHT 2003., I-7747. o.) 93. pontja értelmében a Bizottságnak meg kellett vizsgálnia, hogy az állam által ellentételezett ÁGÉSZ költsége egyenlő vagy alacsonyabb volt-e, mint egy átlagos, jól vezetett vállalkozásé (a „benchmarking” kritériuma), az Elsőfokú Bíróság megállapította, hogy a Bizottság a jelen esetben elmulasztotta lefolytatni ezt az ellenőrzést. Az Elsőfokú Bíróság ebből azt a következtetést vonta le, hogy a bejelentett intézkedés vizsgálata hiányos volt.

39 Következésképpen az Elsőfokú Bíróság a vitatott határozatot megsemmisítette.

A Bíróság előtti eljárás

40 Fellebbezésében a Bizottság által támogatott Belga Királyság azt kéri, hogy a Bíróság:

- helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet, és
- a Deutsche Postot és a DHL Internationalt kötelezze a költségek viselésére.

41 A Deutsche Post és a DHL International azt kéri, hogy a Bíróság:

- utasítsa el a fellebbezést, és
- a Belga Királyságot és a Bizottságot kötelezze a költségek viselésére.

A fellebbezésről

- 42 Fellebbezésének alátámasztása érdekében a Belga Királyság három jogalapra hivatkozik, amelyeket a következőkre alapít: először is az ügy körülményeinek téves minősítésére, másodsor az Elsőfokú Bíróság általi téves jogalkalmazásra, harmadszor pedig a jogbiztonság elvének megsértésére. A Belga Királyság fellebbezési kérelmeit támogató Bizottság ezenkívül önálló jogalapot is felhoz, amennyiben azt állítja, hogy az Elsőfokú Bíróság megsértette az EK 230. cikk negyedik bekezdését.
- 43 Mindjárt az elején meg kell vizsgálni azokat a jogalapokat, amelyekkel a Belga Királyság és a Bizottság azt vitatja, ahogyan az Elsőfokú Bíróság az első fokon előterjesztett kereset, valamint egyes olyan jogalapok elfogadhatóságát mérlegelte, amelyeknek helyt adott.

A második fellebbezési jogalapról és a Bizottság által felhozott önálló jogalapról

A felek érvei

- 44 A Belga Királyság azt állítja, hogy az Elsőfokú Bíróság tévesen alkalmazta a jogot, amikor a negyedik és hetedik kereseti jogalapot elfogadhatónak nyilvánította, még akkor is, ha e jogalapokkal a felperesek kétségbe vonták a vitatott határozat megalapozottságát.

- 45 A Bizottság szerint az Elsőfokú Bíróság megsértette az EK 230. cikk negyedik bekezdését azáltal, hogy a felperesek keresetét azzal az indokkal nyilvánította elfogadhatónak, hogy a felperesek az EK 88. cikk (3) bekezdésére alapozott eljárási garanciáik védelmére hivatkoztak. Ilyen állítás ugyanis a felperesek által kifejtett kereseti jogalapok egyikében sem szerepel, vagyis a Bíróságnak ezen az alapon hivatalból hatályon kívül kell helyeznie a megtámadott ítéletet.
- 46 Ezenkívül az Elsőfokú Bíróság ezáltal a vitatott támogatás jogszerűségének kérdésével összefüggésben prejudikált.
- 47 A Deutsche Post és a DHL International előjáróban azt állítják, hogy a Bizottság által felhozott önálló jogalap elfogadhatatlan.
- 48 Az ügy érdemével kapcsolatban előadják, hogy az Elsőfokú Bíróság megelégedett azáltal, hogy a komoly nehézségek esetleges fennállásának mérlegelése szempontjából releváns körülmények összességét vegye figyelembe. Ezenkívül a Bizottság téved, amikor azt állítja, hogy az eljárási jogok védelmére alapított jogalapra az elsőfokú eljárás során nem hivatkoztak. A felperesek ezzel kapcsolatban idézik a keresetlevelük e problémával kapcsolatos különböző szövegrészeit.

A Bíróság álláspontja

– A Bizottság által felhozott önálló jogalap elfogadhatósága

- 49 Előjáróban meg kell vizsgálni, hogy a Bíróság előtti eljárásban elfogadható-e a Bizottság által arra alapított önálló jogalap, hogy az Elsőfokú Bíróság megsértette az EK 230. cikk negyedik bekezdését.

- 50 Ezzel összefüggésben emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság alapokmánya 56. cikkének második bekezdése értelmében fellebbezéssel bármelyik fél élhet, akinek indítványait az Elsőfokú Bíróság egészben vagy részben elutasította. Mivel a Bizottság az Elsőfokú Bíróság előtti eljárásban alperes volt, a Bíróság eljárási szabályzata 115. cikkének 1. §-a alapján a fellebbezés kézbesítésétől számított két hónapon belül válaszbeadványt nyújthat be az e cikk 2. §-ában, valamint az eljárási szabályzat 116. cikkében meghatározott követelményeknek megfelelően.
- 51 Ebből következik, hogy a Bizottság önálló jogalapja elfogadható.

– Az ügy érdeméről

- 52 Az ügy érdemével kapcsolatban a Bizottság az EK 230. cikk negyedik bekezdésének megsértésére hivatkozik, amennyiben az Elsőfokú Bíróság azáltal, hogy a keresetlevélben kifejtett érvekből kiindulva mesterségesen felépített egy, az eljárási jogok megsértésére alapított jogalapot, átminősítette az első fokon előterjesztett, a vitatott határozat megalapozottsága ellen irányuló keresetet. A Belga Királyság is megjegyzi, hogy a felperesek a negyedik és hetedik jogalapjukban kizárólag a határozat megalapozottságát vitatták, vagyis az Elsőfokú Bíróság e jogalapokat tévesen nyilvánította elfogadhatónak.
- 53 Először is az EK 230. cikk negyedik bekezdésében meghatározott feltételek megsértésére vonatkozó kifogással kapcsolatosan előjáróban emlékeztetni kell arra, hogy a 659/1999 rendelet 4. cikke a bejelentett támogatási intézkedések olyan előzetes vizsgálati szakaszát hozza létre, amelynek célja, hogy a Bizottság előzetesen véleményt formálhasson a szóban forgó támogatás közös piaccal való összeegyeztethetőségéről. E szakaszt követően a Bizottság megállapítja, hogy az adott intézkedés vagy nem minősül támogatásnak, vagy az EK 87. cikk (1) bekezdésének hatálya alá tartozik. Az utóbbi esetben a hivatkozott intézkedéssel kapcsolatosan vagy nem merülnek fel a támogatás közös piaccal való összeegyeztethetőségére vonatkozó kétségek, vagy

éppen ellenkezőleg, felmerülnek (a C-83/09. P. sz., Bizottság kontra Kronoply és Kronotex ügyben 2011. május 24-én hozott ítélet [EBHT 2011., I-4441. o.] 43. pontja).

- 54 A jelen ügyben a vitatott határozat a 659/1999 rendelet 4. cikkének (3) bekezdésén alapuló, kifogást nem emelő határozat, amelynek jogszerűsége attól függ, hogy felmerültek-e kétségek a szóban forgó támogatás közös piaccal való összeegyeztethetőségével kapcsolatban. Mivel az ilyen kétségek olyan hivatalos vizsgálati eljárás megindításához kell, hogy vezessenek, amelyben a 659/1999 rendelet 1. cikkének h) pontjában meghatározott érintett felek is részt vehetnek, az utóbbi rendelkezés értelmében minden érintett felet a határozat által közvetlenül és személyében érintettnek kell tekinteni. Az EK 88. cikk (2) bekezdésében és a 659/1999 rendelet 6. cikkének (1) bekezdésében előírt eljárási garanciák kedvezményezettjei ugyanis e garanciák tiszteletben tartását csak akkor tudják érvényesíteni, ha lehetőségük van arra, hogy a kifogást nem emelő határozatot az uniós bíróság előtt megtámadják (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Bizottság kontra Kronoply és Kronotex ügyben hozott ítélet 47. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).
- 55 Amennyiben a felperes a kifogást nem emelő határozat megsemmisítését kéri, lényegében azt vitatja, hogy a szóban forgó támogatásra vonatkozó határozatot anélkül fogadták el, hogy a Bizottság hivatalos vizsgálati eljárást indított volna, amivel megsértette a felperes eljárási jogait. Annak érdekében, hogy megsemmisítés iránti kérésének helyt lehessen adni, a felperes bármely azt bizonyító joggalra hivatkozhat, hogy a Bizottság rendelkezésére álló információknak és bizonyítékoknak a bejelentett intézkedés előzetes vizsgálati szakaszban történő értékelésének kétségeket kellett volna ébresztenie a szóban forgó intézkedés közös piaccal való összeegyeztethetőségével kapcsolatban. Az ilyen érvelés azonban nem változtathatja meg a kereset tárgyát és elfogadhatóságának feltételeit sem. Épp ellenkezőleg, az összeegyeztethetőséggel kapcsolatos kétségek fennállása pontosan az a tényező, amelyet a felperesnek alá kell támasztania annak bizonyítására, hogy a Bizottság köteles lett volna az EK 88. cikk (2) bekezdésében, valamint a 659/1999 rendelet 6. cikkének (1) bekezdésében

szabályozott hivatalos vizsgálati eljárást megindítani (lásd a fent hivatkozott Bizottság kontra Kronoply és Kronotex ügyben hozott ítélet 59. pontját).

- 56 Ezen elvekre tekintettel kell megvizsgálni azt a mérlegelést, amelyet az Elsőfokú Bíróság a megsemmisítés iránti keresetben előadott jogalapok elfogadhatóságával kapcsolatban lefolytatott.
- 57 A jelen ügyben az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 45. pontjában megállapította, hogy az elsőfokú eljárásban benyújtott keresetlevél második jogalapja az EK 88. cikk (3) bekezdése rendelkezéseinek megsértésén alapult, amennyiben a Bizottság úgy döntött, hogy nem indítja meg az EK 88. cikk (2) bekezdése szerinti eljárást, miközben komoly nehézségekkel kellett szembesülnie a vitatott intézkedések közös piaccal való összeegyeztethetőségének mérlegelése során.
- 58 Ezért az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 54. pontjában helyesen állapította meg, hogy az uniós bíróságnak nem feladata, hogy a felperesnek kizárólag magát a támogatást értékelő határozat megalapozottságát vitató keresetét akként értelmezze, mint amely valójában a felperesnek az EK 88. cikk (2) bekezdéséből és a 659/1999 rendelet 6. cikkének (1) bekezdéséből eredő eljárási jogait kívánja megvédeni, amennyiben a felperes nem adott elő kifejezetten erre irányuló jogalapot. Ilyen esetben a jogalap értelmezése a kereset tárgyának átminősítéséhez vezetne (lásd ebben az értelemben a C-176/06. P. sz., Stadtwerke Schwäbisch Hall és társai kontra Bizottság ügyben 2007. november 29-én hozott ítélet 25. pontját, valamint a fent hivatkozott Bizottság kontra Kronoply és Kronotex ügyben hozott ítélet 55. pontját).
- 59 E feltételek mellett az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 55. pontjában megállapította, hogy a felperesek a második jogalapjukban kifejezetten azt állították, hogy a megtámadott határozat elfogadása folytán sérültek az EK 88. cikk (2) bekezdéséből eredő eljárási jogaik.

- 60 Márpedig ennek megállapításával az Elsőfokú Bíróság nem alkalmazta tévesen a jogot.
- 61 Egyrészt ugyanis nem vitatott, hogy a felperesek által az első fokú eljárásban előterjesztett kereset ténylegesen a Bizottság azon határozatának megsemmisítésére irányul, amelynek értelmében nem indította meg az EK 88. cikk (2) bekezdésében és a 659/1999 rendelet 6. cikkének (1) bekezdésében szabályozott hivatalos vizsgálati eljárást.
- 62 Másrészt, jóllehet az első fokú eljárásban előterjesztett keresetlevél nem fejt ki túl világosan a felperesek jogalapjait, konkrétan pedig azt a jogalapot, amely egyértelműen akként azonosítható, mint ami a felpereseket az EK 88. cikk (2) bekezdése és a 659/1999 rendelet 6. cikkének (1) bekezdése alapján megillető eljárási jogok védelmére irányul, ez nem változtat azon, hogy e keresetlevélnek magából a megszövegezéséből kiderül, hogy a felperesek azt állítják, hogy a vizsgálati eljárás megindításának elmaradása következtében nem részesülhettek azokban az eljárási biztosítékokban, amelyekhez e rendelkezések értelmében joguk van, mint ahogy az is, hogy annak alátámasztására szolgáló érveket adnak elő, hogy a Bizottságnak le kellett volna folytatnia az e rendelkezésekben szabályozott eljárást.
- 63 E körülmények között az Elsőfokú Bíróság az EK 230. cikk negyedik bekezdésének megsértése nélkül, helyesen állapíthatta meg, hogy a keresetlevél olyan jogalapot tartalmazott, amellyel a felperesek az EK 88. cikk (2) bekezdése és a 659/1999 rendelet 6. cikkének (1) bekezdése alapján őket megillető eljárási jogokat szándékoztak védeni.
- 64 Másodszor, nem kifogásolható az Elsőfokú Bírósággal szemben, hogy a második jogalap keretében figyelembe vette az első fokon előterjesztett keresetlevél azon adatait, amelyekkel a felperesek azt akarják bizonyítani, hogy a Bizottság részéről kétségeknek kellett volna felmerülniük a vitatott intézkedések közös piaccal való összeegyeztethetőségét illetően.

- 65 Ezzel összefüggésben az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 45. pontjában hangsúlyozta, hogy a felperesek a negyedik és a hetedik jogalap keretében azt állították, hogy a vitatott intézkedéseket képező intézkedéseknek a Bizottság általi vizsgálata elégtelen és hiányos volt. Ezért, miután a megtámadott ítélet 52. pontjában úgy ítélte meg, hogy a felperesek az expressz csomagszállítás piacán a La Poste közvetlen versenytársaiként csak mint az EK 88. cikk (2) bekezdése és a 659/1999 rendelet 1. cikkének h) pontja értelmében vett érintett feleket megillető kereshetőségi joggal rendelkeztek, az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 69. pontjában helyesen állapította meg, hogy a keresetlevélnek többek között a negyedik és a hetedik jogalapját kizárólag annyiban vizsgálhatja, amennyiben azok annak bizonyítására irányulnak, hogy a Bizottságnak meg kellett volna indítania a vizsgálat hivatalos szakaszát.
- 66 E körülmények között az sem kifogásolható az Elsőfokú Bírósággal szemben, hogy elfogadhatónak nyilvánította azokat a jogalapokat, amelyekben a felperesek azt adták elő, hogy a Bizottság tévedett, amikor úgy ítélte meg, hogy a vizsgált intézkedések nem minősülnek állami támogatásoknak. Épp ellenkezőleg az Elsőfokú Bíróság e jogalapokat a megtámadott ítélet 67. pontjában kifejezetten elfogadhatatlannak nyilvánította.
- 67 Ezért a Belga Királyság által felhozott második jogalapot, valamint a Bizottság által felhozott önálló jogalapot mint megalapozatlanokat el kell utasítani.

Az első és a harmadik jogalapról

A felek érvei

- 68 Első jogalapjában a Belga Királyság azt állítja, hogy az Elsőfokú Bíróság tévesen minősítette a jelen ügy körülményeit.

- 69 Jelen esetben a vizsgálati eljárás lefolytatásának körülményeit illetően az Elsőfokú Bíróság által alkalmazott két hónapos referencia-határidő a Belga Királyság szerint csak tájékoztató jellegű, vagyis annak túllépése nem jelenti automatikusan azt, hogy a Bizottság komoly nehézségekkel szembesült. A Bizottság hozzáteszi, hogy a jelen ügy sajátos körülményei között az előzetes vizsgálat időtartama nem volt rendkívüli.
- 70 Ezenkívül a Belga Királyság szerint az Elsőfokú Bíróság elmulasztott összefüggést megállapítani egyrészt a vizsgálatnak a vitatott intézkedések vizsgálatával, valamint e vizsgálat látható összetettségével járó széles köre, másrészt pedig a komoly nehézségek fennállása között. A Bizottság e nehézségek nem szükségszerűen eredményeznek komoly nehézségeket.
- 71 Végül a Belga Királyság kiemeli, hogy a jogalapra vonatkozó bizonytalanság inkább az ügy lezárásával kapcsolatban a Bizottságot megillető választási lehetőséget, mint a komoly nehézségeket igazolja. A Bizottság ténylegesen azt állítja, hogy a végleges határozat a jogi alaptól függetlenül ugyanaz lett volna.
- 72 A vitatott határozat tartalma kapcsán a Belga Királyság úgy véli, hogy az Elsőfokú Bíróság a bejelentett támogatás vizsgálatának kielégítő jellegével kapcsolatos elemzése során az ügy érdemét illetően a Bizottságétól eltérő eredményre jutott. Márpedig az ilyen különbség alapján nem lehet komoly nehézségek fennállására következtetni. Mindazonáltal e körülmény alapján nem állapítható meg, hogy a Bizottság által végzett vizsgálat hiányos lenne.
- 73 Ezenkívül a Belga Királyság és a Bizottság a harmadik jogalapjukban azt állítják, hogy az Elsőfokú Bíróság megsértette a jogbiztonság elvét, amikor visszaható hatállyal alkalmazta a fent hivatkozott Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg ügyben hozott ítéletben megfogalmazott negyedik kritériumot.

- 74 Ezzel összefüggésben a Bizottság másfelől hozzáteszi, hogy a fent hivatkozott Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg ügyben hozott ítéletben kifejtett, „benchmarkingnak” nevezett kritérium nem releváns az EK 88. cikk (2) bekezdésében előírt eljárási garanciák védelmének vizsgálata keretében.
- 75 Általános nézőpontból a Deutsche Post és a DHL International úgy véli, hogy az állami postai szolgáltatásokat nyújtó vállalkozások privatizációja kapcsán a Bizottság által indított vizsgálati eljárásokat a Bizottság hagyományosan hivatalos vizsgálati eljárás keretében folytatja le. Az ilyen műveleteket ugyanis összetett ténybeli háttér jellemzi, amely szükségszerűen komoly nehézségek fennállásával jár.
- 76 Különösen, az elsőfokú eljárás felperesei mindenekelőtt arra emlékeztetnek, hogy a vizsgálati eljárás alkalmával maga a Bizottság hangsúlyozta a hozzá benyújtott ügyirat összetettségét. Ezt követően a Belga Királyság elmulasztott válaszolni az Elsőfokú Bíróság azon megállapításaira, amelyek szerint a Bizottság nem rendelkezett minden ténybeli információval az ingatlanok átadásának és a nyugdíjcélú tartalék visszavonásának megvizsgálására. Végül a felperesek emlékeztetnek arra, hogy az ÁGÉSZ költségeivel való, a fent hivatkozott Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg ügyben hozott ítéletben megfogalmazott negyedik kritérium értelmében vett „benchmarking” a kérdéses időszakban megfelelt annak az elvárásnak, amelyet többek között maga a Bizottság fogalmazott meg.

A Bíróság álláspontja

- 77 Mindjárt az elején emlékeztetni kell arra, hogy a 659/1999 rendelet 4. cikkének (4) bekezdéséből következik, hogy amennyiben a Bizottság az előzetes vizsgálatot követően azt állapítja meg, hogy a bejelentett intézkedésnek a közös piaccal való összeegyeztethetőségével kapcsolatosan kétségek merültek fel, köteles az EK 88. cikk (2) bekezdésében, valamint a 659/1999 rendelet 6. cikkének (1) bekezdésében szabályozott

hivatalos vizsgálati eljárás megindításáról határozni (lásd a fent hivatkozott Bizottság kontra Kronoply és Kronotex ügyben hozott ítélet 46. pontját).

- 78 Jelen esetben a vitatott határozat a 659/1999 rendelet 4. cikkének (3) bekezdése alapján meghozott, kifogást nem emelő határozat, amelynek jogszerűsége attól függ, hogy a szóban forgó támogatás közös piaccal való összeegyeztethetőségét illetően merül-e fel kétség.
- 79 Mivel a 659/1999 rendelet 4. cikkének (4) bekezdése szerinti „kétség” fogalma objektív jellegű, annak fennállását nemcsak a megtámadott aktus elfogadásának körülményei, hanem azon értékelések között is keresni kell, amelyekre a Bizottság támaszkodott (lásd ebben az értelemben a C-431/07. P. sz., Bouygues és Bouygues Télécom kontra Bizottság ügyben 2009. április 2-án hozott ítélet [EBHT 2009., I-2665. o.] 63. pontját).
- 80 Jelen esetben az Elsőfokú Bíróság mindenekelőtt az előzetes vizsgálati eljárás időtartamát és körülményeit vizsgálta meg a megtámadott ítélet 96–107. pontjában. Ezt követően, a vitatott határozat tartalmával kapcsolatos kérdések vizsgálata keretében az Elsőfokú Bíróság egyrészt, a megtámadott ítélet 108–110. pontjában megállapította, hogy a nyugdíjcélú tartalék visszavonása vizsgálatának indokolása elégtelen volt, másrészt pedig, az ítélet 111–117. pontjában, hogy az ÁGÉSZ nyújtásával járó költségek vizsgálata hiányos volt. Végül a megtámadott ítélet 118. pontjában arra a következtetésre jutott, hogy e körülmények összessége olyan objektív és egybehangzó bizonyítékokat képezett, amelyek alátámasztják, hogy a Bizottságnak meg kellett volna indítania a hivatalos vizsgálati eljárást.
- 81 Először is, ami az előzetes vizsgálati eljárás időtartamát és körülményeit illeti, jóllehet igaz, hogy önmagában a 659/1999 rendelet 4. cikkének (5) bekezdésében meghatározott két hónapos határidőt meghaladó időtartamból, valamint a belga hatóságokhoz intézett információkérések számából nem vezethető le, hogy a Bizottságnak

meg kellett volna indítania a hivatalos vizsgálati eljárást, ez nem változtat azon, hogy – amint azt az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 106. pontjában hangsúlyozta – e körülmények arra utaló bizonyítékoknak minősülhetnek, hogy a Bizottságnak kétségei lehettek a szóban forgó támogatás közös piaccal való összeegyeztethetőségével kapcsolatban.

- 82 Ennek kapcsán különösen meg kell állapítani, hogy a Bizottságnak a bejelentett intézkedés közös piaccal való összeegyeztethetővé nyilvánításához le kellett folytatnia az 1992 és 1997 között elfogadott, be nem jelentett hat intézkedés közös piaccal való összeegyeztethetőségének vizsgálatát.
- 83 Másodsor, a vitatott határozat tartalmával kapcsolatban az Elsőfokú Bíróság többek között megállapította, hogy az a vitatott intézkedések elégtelen vizsgálatát támasztja alá.
- 84 Így az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 109. pontjában úgy ítélte meg, hogy a Bizottság a vitatott határozatot anélkül fogadta el, hogy rendelkezett volna azokkal az információkkal, amelyek lehetővé tették volna számára annak értékelését, hogy milyen előny származott az ingatlanok azon ingyenes rendelkezésre bocsátásából, amely a nyugdíj célú tartalékok visszavonásának ellentételezéseként történt.
- 85 Ezzel kapcsolatban a vitatott határozatból kiderül, hogy a tisztviselőként foglalkoztatott munkavállalók nyugdíjjogosultságának fedezete érdekében a La Poste 1992-ben, önálló vállalattá alakulása során 100 millió euró összegű tartalékot képezett, amelyet 1997-ben visszavontak. Az e tartalékkal szembeni ellenszolgáltatást a közszolgáltatókhoz szükséges ingatlanok átengedése képezte.
- 86 E körülmények között az Elsőfokú Bíróság helyesen állapíthatta meg, hogy a Bizottságnak pontosításokat kellett volna kérnie a belga hatóságoktól többek között azon ingatlanállomány értékével kapcsolatban, amelyet a belga állam ingyenesen a La Poste rendelkezésére bocsátott.

- 87 Nem kifogásolható ugyanis az Elsőfokú Bírósággal szemben annak megállapítása, hogy e körülmény bizonyítékként szolgálhat arra, hogy a Bizottság részéről kétségeknek kellett volna felmerülniük a vitatott intézkedés közös piaccal való összeegyeztethetőségét illetően. Ténylegesen nem kizárt, hogy a La Poste a rendelkezésre bocsátott ingatlanállomány értékének arányában jelentős gazdasági előnyhöz jut az állami támogatásnak minősülő e művelet folytán. Márpedig a Bizottságnak ahhoz, hogy ennek ellenkezőjéről megbizonyosodhasson, legalább annak a pénzügyi előnynek az értékelésével rendelkeznie kellett volna, amelyet a rendelkezésre bocsátás a La Poste számára jelent.
- 88 A jogbiztonság elvének állítólagos megsértésére alapított harmadik jogalappal kapcsolatban meg kell állapítani, hogy – amint az a jelen ítélet 81. és 87. pontjából következik – a vitatott határozat elfogadásának körülményeivel, valamint az e határozat tartalmával kapcsolatban az Elsőfokú Bíróság által lefolytatott elemzés kiemelte azokat a kétségeket, amelyeknek a Bizottság részéről fel kellett volna merülniük a bejelentett intézkedés közös piaccal való összeegyeztethetőségével kapcsolatban, amely kétségek elegendőek azon következtetés alátámasztásához, mely szerint a Bizottságnak meg kellett volna indítania az EK 88. cikk (2) bekezdésében és a 659/1999 rendelet 6. cikkének (1) bekezdésében szabályozott hivatalos vizsgálati szakaszt.
- 89 E feltételek mellett e jogalapot nem kell megvizsgálni.
- 90 E megfontolásokból következik, hogy az első jogalapot mint megalapozatlant, a harmadik jogalapot pedig mint hatástalant el kell utasítani.
- 91 Ezért a fellebbezést teljes egészében el kell utasítani.

A költségekről

- ⁹² A Bíróság eljárási szabályzata 69. cikkének 2. §-a alapján, amelyet ugyanezen szabályzat 118. cikke értelmében a fellebbezési eljárásban is alkalmazni kell, a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Mivel a Belga Királyság és a Bizottság pervesztes lett, kötelezni kell őket a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

- 1) A Bíróság a fellebbezést elutasítja.**

- 2) A Bíróság a Belga Királyságot és az Európai Bizottságot kötelezi a költségek viselésére.**

Aláírások